

Innst. 96 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument 8:6 S (2013–2014)

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Snorre Serigstad Valen, Karin Andersen, Bård Vegar Solhjell og Heikki Eidsvoll Holmås om å fase ut investeringene i fossil energi i Statens pensjonsfond utland

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan Statens pensjonsfond utland kan fase ut investeringer i all fossil energi og legge fram forslag for Stortinget om dette.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lisbeth Berg-Hansen, Tore Hagebakken, Irene Johansen, Marianne Marthinsen, Torstein Tvedt Solberg og Jonas Gahr Støre, fra Høyre, Solveig Abrahamsen, Svein Flåtten, Sigurd Hille, Heidi Nordby Lunde og Siri A. Meling, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Tom E. B. Holthe og Hans Andreas Limi, fra Kristelig Folkeparti, lederen Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, fra Venstre Terje Breivik,

og fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, viser til at norsk olje og gass har vært med på å gjøre Norge til et velstående land. Forvaltningen av oljeformuen gjennom Statens pensjonsfond utland (SPU) har skjedd på en måte som har kommet Norge til gode og bidratt til utvikling i resten av verden.

Komiteen bemerker at utgangspunktet for arbeidet med investeringsstrategien i Statens pensjonsfond utland er å søke høyest mulig avkastning over tid innenfor moderat risiko. God finansiell avkastning over tid antas å avhenge av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand, og av velfungerende, effektive og legitime markeder. Fondet har ikke klart definerte forpliktelser, og det er lite sannsynlig at staten vil behøve å ta ut store beløp av fondet over en kort tidsperiode. Disse særtrekkene gir fondet i utgangspunktet større evne til å bære risiko enn mange andre investorer.

Komiteen viser videre til omtalen av Statens pensjonsfond utland i Meld. St. 27 (2012–2013) og merker seg at investeringsstrategien er blitt kontinuerlig endret og utviklet siden 1996. Komiteen er tilfreds med at det i 2004 ble innført etiske retningslinjer for fondet og at disse ble gjennomgått i 2009.

Komiteen viser til at SPU skal følge en ansvarlig investeringspraksis som fremmer god selskapsstyring og tar hensyn til samfunnsmessige og miljømessige forhold, i tråd med beste praksis internasjonalt. En ansvarlig investeringspraksis støtter opp under målet om å oppnå god avkastning over tid, i tillegg til å være en forutsetning for oppslutningen om forvaltningen av fondet i den norske befolkningen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, mener at en helhetlig

gjennomgang og eventuell endring av fondets retningslinjer skal skje i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldingen som legges frem hver vår.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre og Sosialistisk Venstreparti ønsker at Statens pensjonsfond utland (SPU) i større grad investerer i samfunnsansvarlige og bærekraftige virksomheter og i fremtidsrettede sektorer som fornybar energi og annen klima- og miljøvennlig virksomhet. I tillegg bør fondet investere mer i fremvoksende markeder, noe som de siste årene har vist seg å gi langt bedre avkastning enn investeringer i rike land.

Disse medlemmer mener målet om avkastning ikke må gå på bekostning av menneskerettigheter eller miljøet. Disse medlemmer vil derfor utrede den finansielle og klimapolitiske risikoen involvert i at SPU i dag er tungt investert i olje- og kullselskaper. SPU bør ikke foreta investeringer som ikke er forenlige med den globale klimamålsettingen om maksimalt to graders temperaturøkning. I tillegg ønsker disse medlemmer å ta i bruk en «best i klassen-filtrering» for en del av fondets portefølje, slik at selskapet også aktivt investerer i de mest bærekraftige selskapene, og ikke kun har fokus på å unngå de verste.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til flertallsmerkningen over om at en helhetlig gjennomgang og endring av fondets retningslinjer bør og skal skje i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldingen som legges fram hver vår.

Disse medlemmer fremmer på den bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med stortingsmeldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland 2013 utrede den finansielle og klimapolitiske risikoen involvert i at SPU i dag er tungt investert i olje- og kullselskaper.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Statens pensjonsfond utland har store investeringer i fossil energi. Samtidig har Det internasjonale energibyrået (IEA) påpekt at det meste av verdens kjente fossile reserver må bli liggende urørt om verden skal ha en mulighet til å unngå at den globale temperaturen stiger mer enn to grader. Uavhengig av om klimamålene nås som følge av en framtidsrettet internasjonal klimaavtale, teknologiske endringer eller begge deler, vil dette innebære en finansiell risiko forbundet med investeringer i fossil energi. Eksempelvis trakk Storebrand seg nylig

ut av kullselskaper og selskaper som er tungt eksponert mot tjæresand med begrunnelsen at disse investeringene har en betydelig finansiell risiko forbundet med seg. Det er et internasjonalt mål at global oppvarming skal begrenses til 2 grader. Det har blitt hevdet fra flere hold at 2-gradersmålet ikke er tilstrekkelig priset inn i verdsettelsen av fossile selskaper. Det er derfor nødvendig med en løpende vurdering av hvordan dette påvirker fondets risikoprofil. Dette medlem vil også peke på at det er nødvendig at verdens investeringer i energiproduksjon vris over fra fossil til fornybar energi, om vi skal nå 2-gradersmålet.

Dette medlem viser til at Norge har tilsluttet seg FNs Global Compact, som har som formål å fremme blant annet miljømessig bærekraft i næringslivet. Statens pensjonsfond utland styres også etter disse prinsippene. Det er likevel nødvendig å vurdere hvordan disse retningslinjene ikke bare bør styre aktivitet i det enkelte selskap eid gjennom fondet, men også være styrende for eierskapsprofilen for fondet som helhet.

Dette medlem vil understreke behovet for en grundig gjennomgang av dette temaet i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldinga om Statens pensjonsfond.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å fase ut investeringer i kull, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkommende meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.»

«Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å fase ut investeringer i utvinning av tjæresand, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkommende meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.»

«Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å redusere eksponeringen mot fossile investeringer med sikte på full utfasing, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkommende meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.»

Forslag fra mindretall**Forslag fra Kristelig Folkeparti og Venstre:***Forslag 1*

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med stortingsmeldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland 2013 utrede den finansielle og klimapolitiske risikoen involvert i at SPU i dag er tungt investert i olje- og kullselskaper.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 2*

Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å fase ut investeringer i kull, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkomende meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å fase ut investeringer i utvinning av tjæresand, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges

fram i forbindelse med den førstkomende meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen om en vurdering av om det vil være riktig å redusere eksponeringen mot fossile investeringer med sikte på full utfasing, herunder utvinning og elektrisitetsproduksjon, gitt målet om å unngå en global oppvarming på mer enn 2 grader. Vurderingen og forslag legges fram i forbindelse med den førstkomende meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:6 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Snorre Serigstad Valen, Karin Andersen, Bård Vegar Solhjell og Heikki Eidsvoll Holmås om å fase ut investeringene i fossil energi i Statens pensjonsfond utland – vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 12. desember 2013

Hans Olav Syversen

leder

Trygve Slagsvold Vedum

ordfører

